

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Β΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

Κείμενο 1

«Δεν έχουμε Ίντερνετ»

Το κείμενο είναι απόσπασμα από άρθρο της Ελ. Βλαστού, που δημοσιεύθηκε στις 13.2.2022 στο kathimerini.gr.

«Δεν έχουμε Ίντερνετ» – αυτή ήταν η πρώτη κουβέντα που άκουσα όταν επέστρεψα σπίτι. «Τι; Αποκλείεται!» Και πώς θα στείλω το άρθρο;» [...]

Έπειτα από ένα μεγάλο –όπως μου φάνηκε– διάστημα χωρίς Ίντερνετ κατέληξα στο απλούστατο: η βραδύτητα θρέφει την προσοχή. Βγήκα και αγόρασα τα φυσικά αντίτυπα των εφημερίδων και άκοπα συγκεντρώθηκα απερίσπαστη στην ανάγνωση. Η ηλεκτρονική συνδρομητική ανάγνωση είναι μια εντελώς διαφορετική εμπειρία. Παύει να είναι γραμμική, παύει να είναι διάβασμα. Είναι ένα μανιακό κοίταγμα προς διάφορες κατευθύνσεις. Αν υποθέσουμε ότι διαβάζω online ένα άρθρο για το Ισραήλ και δεν γνωρίζω κάποιο συμβάν, ανοίγω ταυτόχρονα ένα άλλο παράθυρο και πληροφορούμαι για το γεγονός. Κατόπιν εισχωρώ στο λαγούμι που λέγεται YouTube. Βλέπω ένα βίντεο σχετικό με το θέμα, με καλύπτει. Αφήνω τον υπολογιστή, για να φτιάξω έναν καφέ, και, όταν επανέρχομαι, εξακολουθούν να προβάλλονται βίντεο. [...]

Ζούμε σε μια κοινωνία που μας πολιορκούν τα τεχνητά διεγερτικά, αλλά βομβαρδιζόμαστε επίσης από πληροφορία. Παρ' όλα αυτά, έχουμε απεμπολήσει τους πνευματικούς ή τους χρονικούς πόρους, για να αφεθούμε και να κάνουμε τις συνδέσεις, σεβόμενοι τους περιορισμούς και τη χωρητικότητα του μυαλού. Το ότι τα περνούμε όλα στα γρήγορα δεν σημαίνει ότι αφήνουμε το μυαλό να περιπλανηθεί. Καταναλώνουμε χωρίς αφομοίωση και ταξινόμηση τις πληροφορίες. Είναι ένα είδος διανοητικής χρεοκοπίας.

Το Διαδίκτυο λειτουργεί με τη λογική της χειραγώγησης, όπως δουλεύουν τα μαγικά τεχνάσματα. Ο μάγος δείχνει το κέρμα, το εξαφανίζει και έπειτα το εμφανίζει. Η μαγεία συντελείται ακριβώς τη στιγμή της διάσπασης της προσοχής. Ο μάγος –αν αξίζει– χειρίζεται την ατροφία της εστίασης χωρίς καν να το αντιλαμβανόμαστε. Και φυσικά, όποιος χειρίζεται τα τυφλά σημεία και την ευαλωτότητά μας, μάς έχει στο χέρι. [...]

Κείμενο 2

ΠΡΟΪΟΝ

Το ποίημα του Δημήτρη Γκιούλου αντλήθηκε από τη σελίδα voidnetwork.gr/2019/03/21/roiisi-aro-ton-21o-aiona/

Να μεταδίδεται ο πόλεμος σε λάιβ στρίμινγκ¹ στο γιουτιούμπ²

να συνηθίσεις τη φρίκη

αύριο θα 'ρθει κι εδώ

πάλι σε στρίμινγκ θα κοιτάς, πόλεις, κτίρια, ανθρώπους να πέφτουν

ήδη πέφτουν κι ας μην ακούστηκε κάποιο σάλπισμα

(Τα τείχη μέσα μας είναι)

σε θάλασσες μολυβένιες

σε δρόμους χωρίς σήμανση

-πραγματικότητες σεσημασμένες –

σε αίθουσες δικαστηρίου

σ' αεροδρόμια με φτερά εισιτήρια.

Και να είσαι σχολιαστής.

Να είσαι κυνηγός.

Θεριστής.

Αιχμηρός σαν ξυράφι

¹λαιβστρίμινγκ: απευθείας μετάδοση ενός βίντεο στο διαδίκτυο (livestreaming)

²γιουτιούμπ: ιστότοπος που επιτρέπει την αποθήκευση, ανάρτηση και αναπαραγωγή ψηφιακών βίντεο και ταινιών (youtube)

Αποτελεσματικός σαν βόμβα

τα πάντα θωρών³ σαν drone⁴.

Κι η φρίκη, προϊόν.

Σαν να είναι σειρά στο νέτφλιξ⁵

σαν να είναι αγώνας στο NBA⁶.

Μέχρι να 'ρθει εδώ.

Να γίνεις εσύ η πόλη

το κτίριο

ο άνθρωπος που θα πέφτει

Προπονημένος στη φρίκη

η βουτιά σου με δέκα θα βαθμολογηθεί.

ΘΕΜΑΤΑ

ΘΕΜΑ 1

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Να χαρακτηρίσεις τις παρακάτω προτάσεις ως Σ (Σωστές) ή Λ (Λάθος) σύμφωνα με το περιεχόμενο του Κειμένου 1.

³θωρών: αυτός που θεάται, που βλέπει σφαιρικά

⁴drone: μη επανδρωμένα αεροσκάφη

⁵νέτφλιξ: συνδρομητικό κανάλι / εταιρία ειδικευμένη στην ενοικίαση ταινιών, σειρών κτλ

⁶NBA: Αμερικάνικο Πρωτάθλημα Μπάσκετ

1. Σύμφωνα με την αρθρογράφο, μια αιτία αδυναμίας συγκέντρωσης του αναγνώστη είναι και η ταχύτητα μετάδοσης και λήψης της πληροφορίας.
2. Η ηλεκτρονική ανάγνωση μπορεί να οδηγήσει τον αναγνώστη σε μια απροσδόκητη εμβάθυνση επί του θέματος.
3. Η αφομοίωση της πληροφορίας διευκολύνεται από τις νέες τεχνολογίες.
4. Το διαδίκτυο καταφέρνει να εισχωρεί στο μυαλό του χρήστη και να τον επηρεάζει πολλές φορές ασυνείδητα.
5. Η αρθρογράφος τηρεί γενικότερα μια επιφυλακτική στάση απέναντι στο διαδίκτυο.

2^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Στην τελευταία παράγραφο του Κειμένου 1 επιλέγεται ως τρόπος οργάνωσης η αναλογία. Να εντοπίσεις τις δύο έννοιες που συγκρίνονται αναλογικά (μονάδες 6) και να εξηγήσεις με συντομία τι επιτυγχάνεται μέσω αυτής (μονάδες 4).

Μονάδες 10

3^ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Να εντοπίσεις την εναλλαγή ρηματικού προσώπου από τη δεύτερη στην τρίτη παράγραφο (μονάδες 10) και να την αξιολογήσεις ως προς την επικοινωνιακή αποτελεσματικότητα του κειμένου (μονάδες 5).

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Ποιος είναι ο βασικός προβληματισμός του ποιητικού υποκειμένου; Τον θεωρείς δικαιολογημένο ή όχι; Να αναπτύξεις την απάντησή σου σε ένα κείμενο 120-150 λέξεων.

Μονάδες 15